

[Ministeren for offentlige arbejder]

udmærket både Stålvalseværkets og skibsværfternes problemer. Jeg tror altså, at sagen ikke er så enkel, som den forsøges gjort til.

Hr. Askjær Jørgensen kunne tilbyde så og så megen kapacitet på forskellige danske virksomheder. Jeg vil gerne sige til ham, at broen eller forbindelsen – hvis den skal bygges – efter min mening ikke primært skal ses som en beskæftigelsesforanstaltning. Beskæftigelsesaspekterne er meget vigtige og vil blive grundigt behandlet, men en sådan forbindelse skal ikke primært være en beskæftigelsesforanstaltning; den skal primært ses som en trafik- og strukturforanstaltning, og hvis det herudfra er berettiget at opføre den, må man indrette de øvrige omstændigheder bedst muligt, således at det er til fordel for flest muligt.

Hr. J. K. Hansen sagde meget venligt, at han kunne forstå, der var en forsinkelse, men den er kun på en måneds tid, og jeg vil godt sige, at der er faktisk så mange vigtige ting – det ved hr. J. K. Hansen bedre end de fleste – som indgår i en sådan redegørelse, hvis den virkelig skal være egnet som grundlag for en grundig debat, at jeg mener, at den måned er, om jeg så må sige, givet godt ud. Der er jo også i mellemtiden sket det, at der nu er 4 partier i regeringen, og de skulle også gerne finde fodslag i sagen inden.

Lad mig have lov til at antage, at selv hvis det havde været det tidligere store parti alene, der havde været i regering på fremsættelsestidspunktet, ville det såmænd også nok i den gruppe have været ganske svært at finde frem til en entydig indstilling, inden man kunne vove sig frem med en rapport og en indstilling til folketinget, men jeg skal sige tak for den forståelse for, at vi har brug for at finde vore ben, som hr. J. K. Hansen gav udtryk for, og hvis vi finder nogle bropiller samtidig, vil det ikke være helt dårligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen

gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af Christiania.

Af Mogens Voigt (FP) m.fl.
(Fremsat 11/11 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Som det ganske rigtigt fremgår af bemærkningerne til forslaget, har der i tidens løb her i tinget været fremsat beslutningsforslag og rejst forespørgsler vedrørende Christianias fremtid, ligesom der er stillet et utal af spørgsmål til de skiftende ministre om forholdene på området.

Som bekendt har der så sent som i år, nemlig den 16. marts 1982, været en debat her i tinget om miljøministerens redegørelse af 9. marts 1982 i anledning af konsulentfirmaet Møller & Grønborgs skitse til Christianiaområdets fremtidige anvendelse, og i umiddelbar forlængelse heraf var der også i folketinget en forespørgselsdebat om Christiania. Der var ved den lejlighed et flertal for en motiveret dagsorden, efter hvilken miljøministerens redegørelse om Christiania blev taget til efterretning.

Af redegørelsen fremgår det bl.a., at Christiania uden nogen tidsbegrænsning kunne fortsætte, hvis en række forudsætninger opfyldtes. De vigtigste forudsætninger var, at samfundets almindelige love skal gælde for området, og at bygninger og installationer lovliggøres. Specielt blev det under debatten fremhævet, at hashmarkedet skal fjernes, og at værtshusenes bevillingsspørgsmål samt erhvervsvirksomhedernes momsforhold skal bringes i orden.

Jeg går ud fra, at det flertal, der stod bag dagsordenen den 16. marts, også vil være til stede i dag, og at det fortsat vil være flertallets forudsætning for Christianias fortsatte eksistens, at forholdene derude bringes i orden.

[Forsvarsministeren]

Jeg mener også, det må have stået dette flertal klart, at en fuldstændig lovliggørelse af bygninger og installationer vil medføre endog meget betydelige udgifter.

Fra mindretallets side blev der under debatten udtrykt manglende tillid til, at det kan lade sig gøre at normalisere beboerne og lovliggøre deres færden, en opfattelse, som beboerne i Christiania i øvrigt selv i flere tilfælde har givet udtryk for.

Den tidligere regering har imidlertid ikke i de seks måneder, den efter debatten den 16. marts har haft mulighed for det, truffet foranstaltninger med henblik på gennemførelsen af de stillede krav til Christianias fortsatte eksistens. Således er den gruppe, der skulle nedsættes for at koordinere statens og kommunens arbejde i forhold til Christiania med repræsentanter for kommunen og en række ministerier, ikke blevet nedsat. Jeg har forstået, at man i den tidligere regering overvejede spørgsmålet om en ændret ressortmæssig placering af Christiania, fordi forsvarsministeriet, der hidtil som ejer har varetaget administrationen af området, ikke er det rette ressortministerium, når der skal træffes afgørelser vedrørende problemer om miljøbeskyttelse, fredning, beværterlovgivning osv. samt naturligvis straffe- og narkotikalovgivningen i et Christiania, der skal fortsætte i et ikke nærmere fastsat tidsrum.

Selv om man fra regeringspartiernes side i sin tid ikke kunne gå ind for Christianias fortsatte eksistens, er det måske forståeligt, hvis der hos beboerne i området er skabt en forventning om, at man fra myndighedernes side nu gør et forsøg på at bringe forholdene i orden derude. Det vil naturligvis tage tid.

Der må imidlertid efter min opfattelse snarest tages bestemmelse om nedsættelse af den omtalte gruppe med repræsentanter for stat og kommune, og jeg kan oplyse over for folketinget, at jeg selv agter at tage initiativ hertil. Denne gruppes arbejde vil så til sin tid være grundlaget for en afgørelse af, om forudsætningerne for Christianias fortsatte eksistens kan opfyldes.

Med hensyn til forslaget om, at Christiania skal nedlægges senest i løbet af 3 måneder, skal jeg også oplyse, at beboerne i Christiania den 1. juni 1979 fik tilsagn om at kunne benytte området, indtil dette skal bygges eller anvendes på anden måde. Det blev i den forbindelse meddelt, at beboerne

ville få meddelelse om fraflytningstidspunktet med et varsel på 6 måneder ved bekendtgørelse i Statstidende. Tilsagnet blev givet, efter at et flertal i folketinget den 8. februar 1978 havde besluttet, at den midlertidige benyttelse af området kunne fortsætte indtil videre.

Selv om jeg naturligvis har forståelse for de synspunkter, der ligger til grund for det forslag fra fremskridtspartiet, som vi behandler her i dag, finder jeg, at der er flere hensyn, der taler imod, at der på nuværende tidspunkt tages endelig stilling til spørgsmålet om Christianias fremtid. Vi bør efter min mening vente og se, hvad der kommer ud af drøftelserne i den omtalte arbejdsgruppe.

Løvig Simonsen (S):

Socialdemokratiet tager naturligvis afstand fra det foreliggende forslag. Vi tror ikke på og ønsker ikke at medvirke til fremskridtspartiets bulldozerpolitik, for en sådan politik løser ikke problemerne, den skaber kun nye.

Jeg skal endvidere anføre, at folketinget den 16. marts i år ved en motiveret dagsorden tog daværende miljøminister Erik Holsts redegørelse om Christiania til efterretning, en redegørelse, hvis hovedelementer var følgende: 1) at samfundets almindelige love også må gælde for Christiania, 2) at beboerne i de omliggende kvarterer må have adgang til områdets fritidsfaciliteter, 3) at de farlige, faldefærdige bygninger må fjernes, 4) lovliggørelse af bygninger m.v. og 5) at de bevaringsværdige bygninger istandsættes.

Socialdemokratiet forudsætter endvidere, at disse fem betingelser opfyldes i et samarbejde med beboerne og de berørte myndigheder.

Jeg skal til slut give udtryk for, at jeg forventer, at folketinget fortsat vil slutte op om vores synspunkter og dermed tage afstand fra fremskridtspartiets afstumpede holdning. Jeg har med glæde konstateret, at forsvarsministeren også ønsker at få nedsat dette udvalg, således at vi kan komme i gang med at undersøge de muligheder, der foreligger.

Finn Jørgensen (KF):

Som nævnt af forsvarsministeren drøftede vi spørgsmålet om Christiania senest i marts måned i år. Ved den lejlighed var det konservative folkeparti medforslagsstiller til en

[Finn Jørgensen]

dagsorden, som jeg godt vil læse op, fordi den egentlig er udtryk for den holdning til spørgsmålet, vi havde dengang og stadig væk har – Folketingstidende 1981–82, 2. samling, sp. 3745:

»Da forholdene i Christianiaområdet fortsat må anses for helt uacceptable, særlig med hensyn til de sociale og kriminalitetsfremkaldende forhold, opfordrer folketingsregeringen til – i overensstemmelse med højesterets dom af 2. februar 1978 – straks at tage de fornødne skridt til, at Christiania er afviklet inden udgangen af 1982.«

Bortset fra tidsfristen, som jo af forskellige grunde ikke kan overholdes, er det fortsat den holdning, vi har. Vi må konstatere, at der i marts måned ikke var flertal for dette forslag, og i stedet vedtog folketingsregeringen det forslag, der har været omtalt her. Det finder vi var en beklagelig udgang på den debat, der fandt sted, bl.a. fordi den vedtagelse, folketingsregeringen foretog, forudsætter, at Christiania uden tidsbegrænsning kan fortsætte, godt nok under en række forskellige omstændigheder.

Heroverfor mente og mener vi, at det ikke kan lade sig gøre at normalisere forholdene i Christiania. Christiania og Christianias beboere er fortsat en belastning for områdets øvrige beboere og et udtryk for, at ulovligheder accepteres.

Det fremgik i øvrigt af miljøministerens redegørelse i marts i år, at der var behov for at nedsætte den gruppe, som forsvarsministeren her har omtalt. Vi har nu fået at vide, at den ikke er nedsat, men at den bliver det.

Uagtet folketingsregeringen i marts tog den stilling, jeg har skitseret, vil vi under det udvalgsarbejde, der nu følger efter behandlingen her i dag, gerne søge at medvirke til, at der kan skabes et flertal for at få Christiania afviklet så hurtigt som muligt.

Anders Poulsen (V):

Denne behandling er så et nyt led i den lange, lange kæde af folketingsdebatter om Christiania. Siden Christianias opståen i 1971 har folketingsregeringen jo gentagne gange behandlet dette problem, og for hver eneste behandling er befolkningens forundring steget. Beslutninger om afvikling er truffet, højesteret har afsagt en dom om rømning, folketingsregeringen har ud over beslutninger om rømning og afvik-

ling bestemt lovliggørelse for så vidt angår bygninger, sundhedsforhold, kriminalitet, moms, hash m.v., og hver gang beslutningerne ikke er blevet virkeliggjort, har befolkningen undret sig og med rette været bedrøvet. Folketingsregeringen har hver gang sat anseelse til. Der er nemlig ingen forståelse i befolkningen for den selvtægt og de ulovligheder, som har fundet sted og desværre fortsat finder sted i Christiania. Retsbevidstheden har lidt et alvorligt knæk, og jeg vil godt sige, at jeg finder, at den tidligere regering må bære sin store del af ansvaret for dette.

Hvor står vi så nu? Ja, som vi allerede har hørt, står vi dér, at den tidligere regering den 16. marts i år fik flertal for en folketingsbeslutning, som den indtil sin afgang ikke har fundet anledning til at efterleve. Man har end ikke nedsat de grupper, der skulle iværksætte det begyndende arbejde.

Beslutningen af 16. marts i år hvilede naturligvis på en forudsætning om lovliggørelse. Alligevel er situationen den i dag, at straflovskriminaliteten – narkotika- og tyvekostcentral – fortsat er uhyggelig stor, måske større end nogen sinde. Christiania kan ikke længere kaldes et socialt eksperiment, men har udviklet sig til en social og menneskelig belastning for det øvrige samfund.

Det er derfor med tilfredshed, vi konstaterer, at ministeren hurtigt vil igangsætte planlægningsarbejdet for området. Københavns kommune bør hurtigst muligt udarbejde lokalplan for det område, som Christiania midlertidigt benytter.

Til forslagsstillerne må jeg sige – ligesom i øvrigt forsvarsministeren bemærkede – at de midlertidige beboere på Christiania i juni 79 har fået en erklæring om, at den midlertidige benyttelse kan bringes til ophør med 6 måneders varsel, og selv om vi imødeser en hurtig planlægning fra Københavns kommunes side, forekommer det for tidligt på nuværende tidspunkt at tage stilling til en opsigelse.

Venstres folketingsgruppe hilser med tilfredshed ministerens nye initiativer i sagen. Sluttelig vil jeg dog gerne sige, at der må ikke herske tvivl om, at de mange ulovlige forhold på Christiania må og skal bringes til ophør.

Pelle Voigt (SF):

[Pelle Voigt]

Jeg skal ikke føje noget til de mange betragtninger, som SFs ordfører har fremsat ved tidligere lejligheder vedrørende forslag af denne art fra fremskridtspartiet, ud over endnu en gang med samme maniske iver, som fremskridtspartiet fremlægger disse forslag med, at pege på, at vi mener, Christiania gennem den lovliggørelse af en række forhold, som Christiania selv er interesseret i, kan bidrage ganske positivt til en række ting her i Danmark, og at den nedlæggelse, som fremskridtspartiet her gør sig til talsmand for, under ingen omstændigheder løser nogen problemer, fordi en række af de forhold, som fremskridtspartiet så hårdt angriber i sine bemærkninger her, ikke har noget med fristaden som sådan at gøre, men med en række misforhold i samfundet, som fremskridtspartiet ikke gør noget som helst for at gribe ind over for.

Jeg synes, det er temmelig fantastisk at læse bemærkningerne igennem, hvor netop fremskridtspartiet foregiver at tale på hæderlige borgeres vegne. Jeg må sige, at da jeg læste dette – og jeg citerer fra bemærkningerne: »Et sandt ragnarok, hvor slendrian, socialnasseri, kriminalitet og menneskeligt forfald har antaget uhyre dimensioner, alt mens de rabiate på venstrefløjnen gnider sig i hænderne«, var min umiddelbare tanke egentlig ikke, at dette var møntet på Christiania, men at det var fremskridtspartiets beskrivelse af dets egne interne forhold.

Birgith Mogensén (CD):

Det er mere end 10 år siden, at Christiania blev besat. CD har siden da krævet, at dette ulovlige forhold ophørte. Igen i dag beder vi regeringen foranledige Christiania afviklet så hurtigt som muligt. Det såkaldte sociale eksperiment har spillet fallit, altså kan fristaden eller forsøgsbyen elimineres. Kriminalitet, narkotikahandel og anden elendighed er fortsat dominerende i hele området. Christiania er et dødsygt og samfundsskadeligt foretagende.

Der er pr. dags dato ikke ét eneste godt argument for at bevare Christiania. Fristadens rolle som alternativt samfundsforsøg kan ophøre.

Et stort hashmarked flourer som aldrig før. For et år siden indgik daværende justitsminister Ole Espersen og et antal repræsenta-

tive christianitter den aftale, at dette næsten åbenlyse kolossale hashmarked skulle reduceres væsentligt. Vi ved alle, at denne aftale ikke er overholdt. Derimod ved vi, at de nordiske lande samt Grønland stadig væk forsynes med hjerneskadende hash i store mængder.

Det er forståeligt, at Nordisk Råd på officielt plan har kritiseret den eftergivende holdning, vi udviser med hensyn til narkotikabekæmpelse i Christiania.

Også på andre områder hersker der fortsat lovløshed i fristaden. Værtshusenes bevilningsforhold er ikke i orden, erhvervsvirksomhedernes momsforhold er stadig illegitime, husleje, el m.v. betales på bedste beskub, lovliggørelse med hensyn til bygninger og installationer forsømmes, miljø- og sundhedsbestemmelser overholdes ikke. Generelt sagt: mange af de love og regler, der almindeligvis skal overholdes i Danmark, er på en mærkelig måde sat ud af kraft, når det gælder fristaden og christianitterne.

Det siger sig selv, at denne lille enklaves lovløse fremfærd er med til at sabotere retsbevidstheden i dette land. Har vi råd til, at Christianiasygen smitter? Er der noget at sige til, at en narkosælger f.eks. i Ålborg opponerer mod en idømt straf, når vedkommende med god ret kan sige, at hvis forbrydelsen var begået i Christiania, ville han eller hun være sluppet godt fra forseelsen? Det er værd at tænke over.

Da vi den 16. marts 1982 diskuterede Christiania, udtalte jeg, at såfremt Nordens største hashmarked, Christiania, blev elimineret, var hele problemet løst. Kendsgerningerne er jo, at ministaten Christianias nationalindkomst hidrører fra salg af hash og andre former for kriminalitet. Hvis dette eksistensgrundlag blev fjernet, ville fristaden Christiania simpelt hen gå konkurs.

Det er fortsat min overbevisning, at hvis politiet blev forsynet med de nødvendige beføjelser, kunne man ad den vej afvikle Christiania. Men selv om man fjerner Christiania, fjerner man ikke de sociale problemer. Det lader sig dog gøre at hjælpe denne sociale tabergruppe på andre måder. Et rigt land som Danmark kan ikke være bekendt at bevare skampletten Christiania. Et faktum er, at Christiania er en nitte, og fristaden har intet menneskeligt eller samfundsgavnligt formål. Regeringen og folketinget ved, at der

[Birgith Mogensen]

i befolkningen er et klart flertal for afvikling af giftdepotet Christiania. Hvorfor nøler vi?

Dræbye (RV):

Det radikale venstre er imod det beslutningsforslag, som vi behandler. Resultatet af folketingets debat om Christiania i foråret 1982 blev jo en dagsorden, som slår fast, at Christiania skal eksistere videre. Den dagsorden stemte vi for, og den dagsorden støtter vi, men dagsordenen indeholdt ikke nogen konkret løsning på Christianias fremtid. Vi mener, at en løsning må rumme dels et reelt tilbud om støtte til Christiania og til christianitterne – der er sociale, fysiske og bygningsmæssige problemer på Christiania i øjeblikket – dels en bestræbelse fra Christiania selv henimod en lovliggørelse af nogle af de ting, som har givet anledning til problemer – det er værtshusbetillinger, det er hashhandelen, og det er betalingen for el og vand. Den del af vores love, som på disse områder sætter grænser for den enkeltes udfoldelse, kan der ikke dispenseres fra. Støtten til Christiania bør være dels en økonomisk og praktisk støtte til forbedring af bygningerne, dels en social og økonomisk støtte til den enkelte.

Efter vedtagelsen af dagsordenen er det nu vigtigt, at vi kommer i gang med at få fastlagt grundlaget for Christianias fremtid, og jeg hilser velkommen, at ministeren nu har taget initiativ til, at det lovede udvalg bliver nedsat.

Vi mener, at en løsning kan baseres på følgende principper: der skal være én og kun én offentlig myndighed med ansvar for Christiania. Denne myndighed bør være statslig, men bør samtidig varetage opgaver på tre områder, der i dag er kommunale, nemlig bygningsmyndighed, planlægningsmyndighed og social bistand. Christianias fremtid kan på denne måde baseres på dispensationer fra gældende administrative opbygninger af samfundet, men ikke fra de love, der direkte berører den enkelte, hvad enten det er bilstandslov eller straffelov. Christianias beboere skal aktivt deltage i beslutninger om ændringer af forholdene på Christiania. Bliver der tale om forbedring af bygninger og nedrivninger m. m., skal christianitterne i videst mulig udstrækning sikres ansættelse ved arbejdernes gennemførelse.

Det må overvejes at overføre ejendomsretten til Christianias jord og bygninger til et fællesskab bestående af alle christianitter. Måske kan man bruge den juridiske ramme, som man har i de almennyttige boligselskaber, med nogle ændringer som grundlag for sådan en overførsel. De forskellige områder på Christiania, som jo har forskellig anvendelse i dag, må også planlægges forskelligt, sådan at mulighederne for, at øvrige beboere på Christianshavn kan bruge nogle af arealerne, kan indgå i den rekreative planlægning for Christianshavn som helhed.

Endelig bør organiseringen af Christianias beboere ikke gennemføres fra oven, sådan som det i nogen udstrækning var resultatet af Møller & Grønborg-rapporten, som vi drøftede i foråret; den bør besluttes af Christianias beboere selv. Det er klart, at såfremt der sker en ændring af ejendomsretten til jord og bygninger, kan der opstå krav fra det offentlige om en formel organisering; det hænger bl. a. også sammen med, om man vil bruge modellen fra det almennyttige boligbyggeri.

Vi mener, det er vigtigt, at regeringen hurtigt færdiggør initiativet omkring klarlægning af mulighederne for fortsættelsen af Christiania, sådan at folketinget kan sikres mulighed for at træffe beslutninger på et konstruktivt grundlag.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Fremskridtspartiet, denne gang repræsenteret ved hr. Mogens Voigt, har endnu en gang fremsat forslag om at nedlægge Christiania hurtigst muligt. Det plejer jo at ske med jævne mellemrum og især på de tidspunkter, hvor fremskridtspartiet eller andre mener, at de er lidt i bekneb ved presseomtale, og når man kigger i bemærkningerne, bliver denne opfattelse bestyrket.

De første 3 spalter er lavet efter klippe-klistre-metoden, hvor hr. Mogens Voigt – eller hvem det nu er, der har udført det manuelle arbejde – har foretaget et greb ned i avisarkivet og hevet oktober måned 1978 frem. Denne måned har øjensynligt udmærket sig ved at have i hvert tilfælde 13 saftige nedgørende angreb på Christiania.

Ud over det har hr. Mogens Voigt som spalte 4 i bemærkningerne fremlagt et længe citat fra en politiasistent, så alle kan få bekræftet deres værste forestillinger om,

[Anne Grete Holmsgård]

hvordan meningen om Christiania er i politikorpsset. Egentlig burde dette vel have været suppleret med den usædvanlig usmagelige julehilsen, bladet Dansk Politi havde som julekort til sine medlemmer sidste år.

Fru Birgith Mogensen stillede spørgsmålet: hvorfor nøler vi? – underforstået med at få nedlagt Christiania. Ja, det gør vi, fordi der heldigvis stadig væk eksisterer et flertal i dette folketing, der ikke er forpestet af vrangforestillinger om virkeligheden og had mod alle andre, der ikke er veltilpassede og velfriserede i den forstand, som det borgerlige Danmark nu mener man skal være det. Der er heldigvis øjensynlig ikke det samme had i hvert tilfælde ud over hos centrum-demokraterne og i fremskridtspartiet, men adskillige af de andre borgerlige ordførere har jo tidligere, når vi har diskuteret Christiania herinde, lagt nøjagtigt samme synspunkter frem: Christiania skal nedlægges, helst hurtigst muligt.

Narkoen. Man ved overhovedet ikke, om der er narko på Christiania, det er i hvert tilfælde ikke dokumenteret, at der er det; alle, der kender Christiania, siger, at der ikke er det. Alligevel står fru Birgith Mogensen heroppe og snakker om narko på Christiania og om det urimelige i, at man bliver dømt i Ålborg for narkohandel, når man ikke bliver dømt på Christiania, uden i øvrigt at dokumentere sine påstande.

Jeg synes, der er grund til at se på, hvordan udviklingen har været i Christiania siden forespørgselsdebatten og redegørelsesdebatten herinde i marts måned 1982. Dengang blev det jo besluttet, at Christiania skulle bevares, men at der samtidig skulle tages initiativer til at gennemføre en lovliggørelse af en række forhold i Christiania. Det, der så er sket, er, at christianitterne faktisk er gået i gang med at henvende sig til myndighederne for at få en diskussion om, på hvilken måde lovliggørelsen skal finde sted. Christiania har i løbet af det sidste halve år – og på eget initiativ – haft kontakt med bl. a. momsmyndighederne – toldvæsenet hedder det jo – om en fælles momsordning for Christiania, og, så vidt jeg ved, har der været nogenlunde enighed om den foreslåede model.

Der er desuden blevet etableret kontakt til de lokale sundhedsmyndigheder med henblik på afklaringen af de sundhedsmæssige forhold på Christiania, og der har været afholdt

møder med industriministeriet og Københavns politi om værtshusene og en fællesbevilling for hele Christiania, så man på forhånd udelukker, at enkeltpersoner kan tjene på at oprette værtshuse på Christiania, altså et system, hvorefter det er Christiania som helhed, der får fortjenesten ved det, idet den indgår i en kollektiv fordeling af ressourcerne på Christiania.

Ud over det er der en række mennesker, der er gået i gang med at restaurere bygningerne på Christiania. Der er blevet oprettet et fælles bygningsværksted med værktøjsudlån og med praktisk vejledning i, hvordan man kan gå frem.

Man kunne så forestille sig, at når der faktisk var et flertal herinde, der havde bakket op om, at Christiania skal bevares og en række forhold lovliggøres, havde myndighederne taget mod denne henvendelse med kyshånd og sagt: ja, vi ønsker at forhandle. Men det er bare ikke sket. Man har ikke i den tidligere regering kunnet finde ud af – i hvert tilfælde ikke inden man gik af – hvilket ressortministerium Christiania egentlig skulle høre ind under, og man kunne heller ikke finde ud af, hvordan man skulle besvare de udspil, som Christiania kom med. Altså har der simpelt hen været dødvande.

Så sagde forsvarsministeren i sine indledende bemærkninger, at han nu hurtigst muligt ville tage initiativ til, at der blev nedsat en gruppe, og som jeg forstod det, var det en gruppe, hvori Københavns kommune også skulle være involveret. Men det værste, forsvarsministeren sagde, var, at den skulle vedere, om Christiania fortsat kan bevares. Jeg mener ikke, det kan være en arbejdsgruppes funktion – lige meget hvordan den bliver sammensat – at vurdere, om Christiania fortsat skal bevares; det mener jeg folketinget klart har udtalt sig om. Det, der må være meningen, er, at man nedsætter en gruppe, eller hvad man nu vil kalde det, der kan tage diskussionen op med Christiania og sørge for, at de mange udspil, Christiania er kommet med, også kan føre til et konkret resultat og dermed styrke de mennesker, der er på Christiania, og som ønsker, at Christiania skal udvikle sig videre, som ønsker, at der skal foregå en restaurering af bygningerne, som ønsker, at der skal være en fælles momsordning på Christiania, som ønsker, at en lang række forhold på Christiania skal

[Anne Grete Holmsgård]

bygges op, så vi måske engang i fremtiden kan slippe for de evindelige hetzer fra højrefløjens side mod Christiania.

Arne Bjerregaard (KrF):

Christiania er et problem. Christiania er et besat område. Christiania blev jo i sin tid annekteret af nogle mennesker, der foregav at ville varetage de svages interesse, men mange af disse endte jo med at udnytte dem, som var de svage. Christiania skulle være et socialt eksperiment, et alternativt samfund. I virkeligheden er det en byld på samfundet, som vi nok kan skære bort, men efter min bedste overbevisning vil det let resultere i, at bylden springer ud andre steder, fordi det er et samfundsmæssigt sygdomstegn.

I vores velstandssamfund uden velfærd, hvor materialismen er tilværelsens mål for de mange, uanset om de er røde, grønne eller sorte, venstre- eller højreorienterede, hvor medmenneskelighed og fællesskab er skubbet over til kolde offentlige instanser, hvor det at realisere sig selv er blevet en socialpædagogisk grundtese, og hvor holdningsløshed har afløst holdning, i dette samfund lægges livet øde, og der bliver kun den kolde og golde eksistens tilbage.

Denne blotte eksistens, det erkender jeg, er måske nok for de fleste, men for den følsomme og for den søgende, den, der har kigget, om jeg tør sige sådan, mod det forjættede land i et håb om at se livet blomstre, bevirker det, at hjertet fryser til is eller går i stykker. Nogle begår selvmord, destruktion, eller de går til endestationen Christiania, hvor dog følelsen af at leve vel kan fanges i det evighedsnu, hvor bevidsthedsudvidende stoffer endnu virker. Selvfølgelig er det ikke sådan for de fleste i Christiania, det ved jeg. Der er kyniske mennesker derude, der er nogle, der bare er med, men de første, som jeg omtalte, er dem, der er årsagen til Christiania, og jeg har ingen løsning på Christianias egentlige problem, fordi det er et produkt af dig og mig, eller fordi det samfund, vi skabte, måske synes godt, men også kun synes, fordi den glimmer og flitterstads, vi har, kun er en skal om intethed, om ingenting, om idel tomhed. Og af vores egen tomhed kan vi intet give til tæremønt for dem, der har livet som rejsemål.

Men vi er jo lovgivere herinde, og lov skal holdes, siger man, heri er jeg enig ud fra en rationel betragtning, og dog, når jeg ser tilbage på historien, ser tilbage på eget og til tider dette tings virke, hvor megen menneskelighed, hvor meget liv og ånd, hvor meget fællesskab, hvor meget håb, og hvor mange drømme er så ikke kværnet til støv af vores elskede paragrafkværn?

Selvfølgelig ønsker jeg at sige meget mere, men det får man jo ikke lov til med den korte tid, der er bevilget os her.

Jeg ønsker også Christiania nedlagt, men jeg må bare stille mig selv og andre spørgsmålet: gøres det med bulldozere eller med en smule ånd? Ja, jeg kan kun stille spørgsmålet, jeg har ikke svaret, og så må jeg selvfølgelig undskylde over for dette ting, at jeg for en gangs skyld talte som et menneske.

Mogens Voigt (FP):

Jeg takker de ikke-socialistiske ordførere for tilslutningen til dette forslag, og jeg vil også godt takke ministeren for hans tilsagn om, at han nu går i gang med at få nedsat denne arbejdsgruppe. Dette viser jo, at redegørelsesdebatter ikke er meget værd, for de tilsagn, der kommer fra ministrene i disse redegørelsesdebatter, er tilsyneladende ret uforpligtende.

Men jeg vil også godt sige til ministeren, at jeg synes, det er trist, at vi skal vente. Det føler jeg at man får sorg i sindet af, for vi har ventet i 11 år, men jeg har naturligvis forståelse for, at ministeren nu vil prøve at se, hvad denne arbejdsgruppe kan finde frem til.

Ministeren sagde også, at samfundets love skal gælde i Christiania. Det er jeg naturligvis enig i, for i Christiania kan man næsten ubegrænset sætte sig ud over landets love. Der handles med narkotika og tyvekoster, man gemmer efterlyste personer, man generer tjenestemænd i funktion, man generer brandvæsenet, man overtræder straffelov, byggevedtægt, politivedtægt, sundhedsvedtægt, skattelov, beværterlov, toldlov og momslov. Man gør sig skyldig i tyveri, hærværk, vold, røveri, rulleri, brandstiftelse og rufferi, og tænk så, hvordan man ude i det øvrige samfund fra myndighedernes side jager den lille selvstændige, hvis han ikke har sit momsregnskab i orden, hvis han ikke har

[Mogens Voigt]

betalt sin kildeskat til tiden, eller hvis ATP-regnskabet ikke er i orden!

Og hvem er det så, socialisterne i folketinget her bakker op? Ja, det er såmænd nogle nybyggere, der et stenkast fra Rådhuspladsen har taget et område; de får del i det omgivende samfunds behageligheder, bistandskontorerne ikke at forglemme, men det er mennesker, der overtræder de love, som jeg netop har remset op. Det er og bliver efter min opfattelse ikke noget hæderligt livssyn, hverken set ud fra et kapitalistisk eller et socialistisk synspunkt, og det må vel være på sin plads at gøre socialisterne her i folketinget opmærksomme på, at i ethvert Østland ville en christianit stå til mindst 25 års fængsel eller arbejdslejr for asocial adfærd og tyveri fra samfundet. Selv en reol fuld af Karl Marx' samlede værker ville ikke afværge en sørgelig skæbne.

Det er tankevækkende at høre socialisternes indlæg her i dag, hvori christianiternes utallige ulovligheder bagatelliseres og reelt forsvares, ikke blot af venstrestremister, som har reelle samfundsomstyrtende hensigter, man også af folk, der burde være kloge. Det er rent faktisk utroligt, at der er politikere, som nægter at se de uhyggelige kendsgerninger i øjnene. De påtager sig et centreret ansvar ved at fastholde romantiske forestillinger om Danmarks værste slumområde som udtryk for en ny livsform, og de er efter min bedste overbevisning medskyldige i menneskelige tragedier af skræmmende omfang. De undergraver den danske retsbevidsthed og sætter tillid til både ude og hjemme, og jeg er derfor meget chokeret over at høre, at hr. Dræbye nu siger, at vi må overveje at overføre ejendomsretten til christianitterne. Jeg synes nok, det er et slag i ansigtet på vi mennesker, der ønsker lov og orden her i samfundet, og jeg håber ikke, at hr. Dræbye får held med at forære christianitterne det dejlige område derude.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om mellem-distanceraketter.

Af Pelle Voigt (SF) og Steen Folke (VS).
(Fremsat 11/11 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Hans Engell):

I bemærkningerne til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning anføres, at det ville være et vigtigt signal og en opmuntring for de vesteuropæiske fredsbevægelser, hvis Danmark beslutter ikke at bevilge midler til opstilling af de nye mellemdistanceraketter. Forslagsstillerne overser tilsyneladende, at det også vil være et vigtigt signal til Sovjetunionen om vægelsind og splittelse inden for den vestlige alliance, et signal, som man kan frygte at Sovjetunionen vil fortolke således, at der for russerne er så meget mindre grund til at vise imødekommenhed ved forhandlingerne om disse våben i Genève, altså de såkaldte INF-forhandlinger. Virkningen kunne altså godt blive, at Danmark kom til at bidrage til, at der ikke opnås positive resultater i forhandlingerne, og at atomvåbenspiralen fortsættes, og dette vil jo også være i modstrid med forslagsstillernes ønsker.

Jeg tror, tankegangen bliver klarere, hvis vi et øjeblik går tilbage til den nu allerede nærmest historiske dobbeltbeslutning i december 1979 og ser på ræsonnementet bag dobbeltheden.

NATO besluttede enstemmigt at forberede opstilling af 572 atomraketter fra og med udgangen af 1983 og samtidig søge forhandlinger indledt med Sovjet om denne type våben med henblik på at opnå balance på det lavest mulige niveau, helst således, at raketternes opstilling ville blive overflødig – altså det, der senere er kommet til at hedde nul-